

DRUŠTVO SLOVENSKIH KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV
SLOVENIAN ASSOCIATION OF LITERARY TRANSLATORS

Društvo slovenskih književnih prevajalcev
podeljuje

SOVRETOVO NAGRADO za leto 2026

prevajalcu

DOMNU KAVČIČU

za prevod dela

***Razkropljeni po zemlji* Yoko Tawada (Beletrina, 2025).**

Utemeljitev komisije za Sovretovo nagrado pri DSKP v sestavi Jernej Županič (predsednik), Živa Borak, Niko Jež, Mojca Kranjc in Katarina Marinčič.

Foto: Matej Pušnik

Domen Kavčič je v zadnjih letih opozoril nase z več odličnimi prevodi iz japonščine, najbolj pa med njimi izstopa prevod romana *Razkropljeni po zemlji* avtorice Yoko Tawada. Gre za izrazito polifono in samonanašalno delo, za roman, ki se nenehno ukvarja z lastnim jezikom oziroma je jezik v temelju njegove zgodbe in v središču njegovih filozofskih razmišljanj. Avtorica, ki je sicer japonsko-nemško dvojezična, se z jezikom ukvarja tudi teoretsko – o njenih tozadevnih pogledih lahko beremo v zbirki esejev *Eksofonija ali poti iz materinščine* (LUD Literatura, 2024), ki jo je prav tako prevedel Domen Kavčič –, in v romanu *Razkropljeni po zemlji* se tako ves čas srečujemo z dilemami glede jezika in izražanja, literarne osebe se druga z drugo pogosto pogovarjajo o jeziku, njegovih zmožnostih in omejitvah, pa tudi o konkretnih besedah in besednih zvezah, vseskozi prihaja tudi do takšnih in drugačnih jezikovnih nesporazumov. Vse to zahteva od prevajalca izjemno jezikovno, pa tudi miselno okretnost – in Kavčič jo izkazuje na vsakem koraku: spretno ohranja besedne

igre, ki jih je tu prav tako vse polno, jezikovne diskusije pa posreduje tako, da v prevodu učinkujejo enakovredno izvirniku.

Zgodba je sicer razmeroma enostavna: v romanu pride do izginotja Japonske – pri čemer je zanimivo naključje (ali pač?), da je to izginotje pravzaprav podobno izginjanju reči in pojmov v Kavčičevem drugem lanskoletnem prevodu, romanu *Tiha kristalizacija* Yoko Ogawa (LUD Literatura, 2025): otočje ne le izgine, temveč je naenkrat skoraj tako, kot da ga nikoli ni bilo – v romanu ni nikdar poimenovano, suši npr. velja za finsko jed (literarni liki, ki se zavedajo, da ni tako, pa Japoncem pravijo Sušijevci), ostala sta le jezik in slutnja, da je nekoč nekaj bilo. Japonka Hiruko ob pomoči prijateljev, ki jih spozna tu in tam po Evropi, išče še kakšnega govorca svojega jezika.

Roman pripoveduje več prvoosebni pripovedovalcev, Hiruko in njeni prijatelji oziroma znanci, pri čemer pa polifonija njihovih glasov ne temelji zgolj na različnih sociolektih ali regijskih specifikah, temveč gre dobesedno za različne jezike in njihove različne nivoje. V izvorno japonskem delu tako literarne osebe na zgodbeni ravni skorajda ne govorijo japonsko, temveč je japonščina zgolj tematizirana, in roman torej že v izvirniku pravzaprav v precejšnji meri nastopa kot prevod; zadeva se dodatno zaplete še s tem, da Hiruko z drugimi liki govori v »panski«, panskandinavskem jeziku, ki si ga je izmislila sama in naj bi bil razumljiv govorcem vseh skandinavskih jezikov.

Kavčič je moral tako ob prevajanju razbirati razlike med reprezentacijo vseh teh jezikov in njihovih nivojev v japonščini ter poiskati način, kako te nianse prevesti v slovenščino. Situacija bi se lahko dodatno zapletla zgolj še s tem, če bi bil kateri od v izvirniku prek japonščine posredovanih jezikov prav slovenski, a je bilo prevajalcu vsaj to k sreči prihranjeno.

Z izzivi, ki so stali pred njim, pa se je spopadel z izjemno pretanjenostjo in natančnostjo. Kljub temu da so nekateri jeziki, zlasti panska, v izvirniku naznačeni tudi s sredstvi, ki v slovenščini ne obstajajo, mu je uspelo najti način za njihovo posredovanje, ki ni reduktiven – panska tako ne deluje zgolj kot slaba danščina oziroma slovenščina –, nenaraven pa je ravno toliko, kolikor umetnemu jeziku pač pritiče. Kavčič je pri prevajanju panske ponovil avtorčin postopek razgradnje in ponovne izgradnje jezika, a z drugimi, slovenščini ustreznimi sredstvi, in tako vzpostavil dialog z njeno specifično filozofijo jezika ter jo udejanjil v praksi.

Ob vsem tem mu je na drugi strani uspelo ohraniti humornost in lahkotnost romana, kot tudi poustvariti onomatopejske učinke, ki so številni in za avtorico zelo pomembni, to pa je storil v izrazno in strukturno izredno bogati slovenščini. Prevod tako vrhunsko poustvarja vse vidike prevodno izjemno zahtevnega izvirnika, zato mu namenjamo letošnjo Sovretovo nagrado.

Življenjepis prevajalca:

Domen Kavčič (1979) prevaja iz japonščine, občasno tudi angleščine. Diplomiral je iz japonologije in splošnega jezikoslovja na Filozofski fakulteti v Ljubljani, v japonščini se je izpopolnjeval na univerzi TUFU v Tokiu. Kot filmski in televizijski prevajalec sodeluje z RTV

Slovenija, s Slovensko kinoteko, Kinodvorom in številnimi filmskimi festivali, je tudi dobitnik dveh stanovskih nagrad Društva slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev za najboljši prevod celovečernega filma v slovenščino (2018, 2025). Je avtor več prevodov humanističnih besedil (Masanobu Fukuoka, John Berger), v zadnjem času pa se posveča prevajanju povojne (Fumiko Enchi, Taeko Kono) in sodobne japonske literature (Haruki Murakami, Yoko Tawada, Yoko Ogawa, Mieko Kawakami, Emi Yagi, Hiro Arikawa). Je član prevajalskih društev DSKP in DSFTP.